

vilde have været af nogen Værdi, behøver dette ikke Undersøgelsens meget betydelige Hovedresultater, først og fremmest Aflivningen af den klassiske Opfattelse af den „ørkenagtige“ Tørke paa Heden og Paavisningen af Jordluftfugtighedens Uafhængighed af Jordens Vandindhold.

Just fordi dette Arbejde indeholder saa meget nyt og værdifuldt, virker det som et sikkert Grundlag, ikke blot for den zoo-økologiske Del af Undersøgelsen, men ogsaa for videre Debat om disse fundamentale Problemer.

Erik Tetens Nielsen.

Aage Krarup Nielsen: Aloha — en Sydhavnstærd. (18 × 25 cm), 89 Illustr. og et Kort. Gyldendal 1939.

Mellem den geografiske Litteraturs mange forskellige Former indtager Rejsebeskrivelsen en særlig Stilling, derved at den takket være sin populære Form henvender sig til en betydelig større Læserkreds end de andre Kategorier. Den velskrevne Rejseskildring kan paa denne Maade blive det Bindeled, der formidler geografisk Viden til store Kredse af Folket, — en Proces, hvis Betydning saavel udefter for Almenoplysningen, som indefter, for Videnskabens Stilling, ikke bør undervurderes.

Krarup Nielsen har gennem sine tidligere Publikationer skaffet sig saa talrig en Læserskare, at en ny Bog maa modtages med Interesse og bedømmes ud fra dens Betydning i ovennævnte Henseende.

Aloha er Beretningen om en Rejse til Stillehavssøerne, nærmere betegnet til Øgrupperne: Hawaii, Samoa, Ny-Caledonien, Marquesas og Tahiti. I dette topografisk vidstrakte Omraade brydes ny Kulturstrømninger med gammel folkelig Tradition og alle Grader af Paavirkning kendes, fra Hawaiiis, af amerikansk Erhvervskultur stærkt prægede Forhold, til smaa Samoas næsten uberørte polynesiske Kultur. Da der saaledes her er Tale om Kulturforskydninger, som saa mange Steder foregaar med saa rivende Hast, at Ændringer mærkes fra Aar til Aar, har enhver Rejseberetning fra disse Egne paa Forhaand en vis dokumentarisk Værdi.

Rejseskildringer kan ifølge deres Emne være af forskellig Natur; det kan være Beretninger om Eksploring af tidligere ukendte Egne: Ekspeditionsrapporter, — eller det kan være den dannede Iagttagers Beskrivelse og Analyse af Natur- eller Befolkningsforhold, som ikke er ukendte men gennem friske Iagttagelser præsenteres paa ny Maade, placeres og vurderes i Forhold til andre Fænomener.

I Aloha findes Skildringer af begge Typer i afvekslende Følge. Læseren følger Forfatteren paa flere Ture til Øernes Indre, — Ekskursioner der til Dels har Opdagelsesrejsens Karakter, og Afsnittene om velkendte Egne, som Hawaii f. Eks., er formet af den velinformerede Iagttager, der gennem sin Forhaandskendskab til de eksisterende Koloni- og Raceproblemer kan planlægge og sortere sine Oplevelser, saa Beretningen derom bliver instruktiv og oplysende.

Forfatteren har tillige Evne til at opsøge særprægede Mennesker, hvis Livsskæbne karakteriserer typiske Forhold, — mange vil maaske værdsætte Bogens Portrætskildringer, der er præget baade af Humor og Lune, som noget af Bogens bedste Stof.

Den Evne til Genfortælling af andres Rejseoplevelser, som Forfatteren tidligere har vist sig i Besiddelse af i Bøgerne om Mads Lange og Marco Polo, udnyttes ogsaa i denne Bog i Skildringen af de dramatiske Episoder, som disse Øgrupperes Opdagelsehistorie er saa rig paa.

Bogen er illustreret med mange Fotografier. Interessantest virker Forf.'s Portrætoptagelser af de skildrede Personer (bortset fra enkelte Tahitiskønheder, der poserer lovlig professionelt foran Kameraet!) Nogle Gengivelser af gamle Stik giver de historiske Afsnit en morsom tidspræget Patina.

Krarup Niensens Rejsebog er ikke — og prætenderer ikke at være — nogen udtømmende geografisk Beskrivelse af de nævnte Øgrupper. De livfuldt formede Skildringers Værdi ligger — bortset fra de rent underholdende Momenter — deri, at de bringer Oplysning om visse Befolkningsforhold, der ikke kan anses for almindelig kendt her i Landet, og de mange, der har fulgt den rejsende Læge fra Hvalfangerfærdens Pingviner, gennem Ecuadors Urskove og over Mexicos Højsletter, vil ogsaa have Glæde af at følge ham til Stillehavets Vulkan- og Korallær.

Axel Schou.

C. Luplau Jansen: *Stjernehimlen og dens Vidundere.* 485 S. (20 × 28 cm), 225 Illustr., 3 Plancher. Hagerup 1938.

Interessen for Astronomien er, at dømme efter de sidste Aars mange Publikationer af populær-astronomisk Art (James Jeans m. fl.), levende i store Kredse. Det er derfor rimeligt at antage, at der eksisterer en Trang til en almenfattelig, samlet Fremstilling, saa meget desto mere som den sidststudkomne Haandbog af denne Art (Heegaards), til Trods for fortrinlige Egenskaber selvfølgelig